

DECIZIE

23 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Tamara Chișca-Doneva, Valentina Clevadî
Ion Druță, Nicolae Craiu

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către reprezentantul legal Șevelkina Irina, în interesele minorului Șevelkin Maxim,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a reprezentantului legal Șevelkina Irina, în interesele minorului Șevelkin Maxim, împotriva lui Vedernicov Alexandr și Vedernicov Inga cu privire la repunerea în termen, încasarea datoriei, dobânzii contractuale și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 mai 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către reprezentantul legal Șevelkina Irina, în interesele minorului Șevelkin Maxim și menținută hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 14 decembrie 2015,

c o n s t a t ă

La 11 iunie 2014, reprezentantul legal Șevelkina Irina, în interesele minorului Șevelkin Maxim, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vedernicov Alexandr cu privire la repunerea în termen, încasarea datoriei, dobânzii contractuale și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reprezentantul legal Șevelkina Irina a indicat că la 07 septembrie 2009, Șevelkin Igor a dat cu împrumut lui Vedernicov Alexandr suma de 12 000 euro cu termenul de rambursare – martie 2010, în același timp, convenind cu părâtul ca să-i achite lunar dobânda contractuală în mărime de 2%, întocmind în acest sens o recipisă. Însă, până în prezent Vedernicov Alexandr nu și-a onorat obligația de restituire a datoriei.

Menționează reprezentantul legal al reclamantului că la 16 octombrie 2013, Șevelkin Igor a decedat fiind bolnav de ciroză hepatică, fapt confirmat prin certificatul de deces nr. 3841 din 16 octombrie 2013. În urma decesului, fiul minor Șevelkin Maxim

a devenit moștenitor legal potrivit certificatului de moștenitor legal nr. 127 din 18 aprilie 2014.

Susține Șevelkina Irina că după decesul lui Șevelkin Igor, a contactat telefonic pârâțul pentru a solicita restituirea împrumutului, însă soția acestuia, Vedernicov Inga a declarat că nu are și nici nu va avea bani.

La 02 septembrie 2014, reprezentantul legal Șevelkina Irina, în interesele minorului Șevelkin Maxim, a depus cerere de concretizare a acțiunii, indicând în calitate de pârâți pe Vedernicov Alexandr și Vedernicov Inga, dat fiind faptul că suma de 12 000 euro a fost împrumutată în interesul familiei pârâților.

Solicită repunerea în termenul de prescripție, încasarea din contul lui Vedernicov Alexandr și Vedernicov Inga în beneficiul lui Șevelkin Maxim sumei de 12 000 euro cu titlu de datorie, sumei de 8640 euro cu titlu de dobândă contractuală pentru perioada ultimilor 3 ani până la depunerea cererii de chemare în judecată și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 14 decembrie 2015, a fost admisă cererea de repunere în termen cu admiterea parțială a acțiunii. S-a încasat în mod solidar din contul lui Vedernicov Alexandr și Vedernicov Inga în beneficiul lui Șevelkin Maxim suma de 12 000 euro cu titlu de datorie și în beneficiul statului suma de 7854,51 lei cu titlu de taxă de stat. În rest, pretenția lui Șevelkin Maxim privind încasarea dobânzii contractuale în sumă de 8640 euro a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 mai 2016, a fost respins apelul declarat de către reprezentantul legal Șevelkina Irina, în interesele minorului Șevelkin Maxim și menținută hotărârea Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 14 decembrie 2015.

La 11 august 2016, reprezentantul legal Șevelkina Irina, în interesele minorului Șevelkin Maxim, prin intermediul avocatului Chetrușcă Viorel, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 mai 2016 și hotărârii Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 14 decembrie 2015 în partea respingerii pretenției privind încasarea dobânzii contractuale, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de încasare din contul lui Vedernicov Alexandr și Vedernicov Inga a dobânzii contractuale în sumă de 8640 euro.

În susținerea recursului, a invocat aplicarea de către instanța de apel a unei legi care nu trebuia să fie aplicată, și anume a prevederilor art. 619 Cod civil, deoarece Șevelkin Maxim în cererea de chemare în judecată nu a solicitat încasarea dobânzii de întârziere, ci a dobânzii contractuale în sumă de 8640 euro pentru ultimii trei ani precedenți înaintării acțiunii.

Indică avocatul Chetrușcă Viorel că instanțele ierarhic inferioare, aplicând prevederile art. 869 alin. (1) și (2) din Codul civil, au interpretat eronat conținutul și sensul legal al normei date, fiind comisă confuzia dintre noțiunea de rată de bază a BNM și rată de refinanțare, cu trimitere la datele statistice ale BNM.

Consideră recurentul că instanțele ierarhic inferioare neîntemeiat au respins integral acțiunea înaintată de către Șevelkin Maxim în partea încasării dobânzii contractuale în sumă de 8640 euro, în condițiile în care conform art. 585 Cod civil,

reclamantul are dreptul la încasarea dobânzii contractuale cel puțin în mărime egală cu rata de bază stabilită de BNM.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă faptul că copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 mai 2016 redactată integral, a fost recepționată de către reprezentantul recurentului, Chetrușcă Viorel, la data de 13 iunie 2016 potrivit ștampilei aplicate pe plic de către oficiul poștal (f.d. 127).

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către reprezentantul legal Șevelkina Irina, în interesele minorului Șevelkin Maxim, prin intermediul avocatului Chetrușcă Viorel, la data de 11 august 2016 se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 14 septembrie 2016, în adresa intimațiilor Vedernicov Alexandr și Vedernicov Inga a fost expediată copia recursului declarat cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimații nu și-au valorificat dreptul respectiv și nu au depus referințe în termenul stabilit.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 26 octombrie 2016, recursul declarat de către reprezentantul legal Șevelkina Irina, în interesele minorului Șevelkin Maxim, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, casate în parte decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Conform art. 869 alin. (1) și (2) Cod civil, în baza contractului de împrumut, părțile pot prevedea și plata unei dobânzi, care trebuie să se afle într-o relație rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei. Înțelegerea asupra dobânzii prin care se încalcă dispoziția alin. (1) este nulă.

Conform art. 585 din Codul civil, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

În conformitate cu art. 240 alin. (3) CPC, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Potrivit art. 239 al aceluiași Cod, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată.

Din suportul probator prezent la actele pricinii rezultă că la 07 septembrie 2009, Șevelkin Igor a dat cu împrumut lui Vedernicov Alexandr suma de 12 000 euro cu termenul de rambursare – martie 2010, părțile convenind plata unei dobânzi

contractuale în mărime de 2% lunar, întocmind în acest sens o recipisă. Însă, Vedernicov Alexandr nu și-a onorat obligația de restituire a datoriei și de achitare a dobânzii contractuale în termenul stabilit.

La 16 octombrie 2013 Șevelkin Igor a decedat, fiul minor Șevelkin Maxim devenind moștenitor legal potrivit certificatului de moștenitor legal nr. 127 din 18 aprilie 2014.

La 11 ianuarie 2014, reprezentantul legal Șevelkina Irina, în interesele minorului Șevelkin Maxim, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Vedernicov Alexandr și Vedernicov Inga, solicitând repunerea în termenul de prescripție, încasarea în mod solidar din contul pârâților a sumei de 12 000 euro cu titlu de datorie, sumei de 8640 euro cu titlu de dobândă contractuală pentru ultimii 3 ani până la depunerea cererii de chemare în judecată și compensarea cheltuielilor de judecată.

Analizând circumstanțele expuse și prevederile legale citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că decizia Curții de Apel Chișinău din 19 mai 2016 și hotărârea Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 14 decembrie 2015 în partea respingerii integrale a pretenției privind încasarea dobânzii contractuale, sunt emise cu încălcarea normelor de drept material și procedural și urmează a fi casate.

Astfel, contrar prevederilor art. 240 alin. (3) CPC, prima instanță atât în partea motivată, cât și în dispozitivul hotărârii din 14 decembrie 2015, a indicat și argumentat cu aplicarea art. 619 Cod civil, că se respinge pretenția înaintată de către Șevelkin Maxim privind încasarea dobânzii de întârziere, în condițiile în care în cererea de chemare în judecată, Șevelkin Maxim nu a solicitat încasarea dobânzii de întârziere, ci doar a celei contractuale, instanța de fond pronunțându-se asupra unei pretenții neînaintate de către recurentul-reclamant.

Examinând în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău neîntemeiat a menționat că nu poate fi reținut argumentul invocat în cererea de apel de către reprezentantul legal Șevelkina Irina, în interesele minorului Șevelkin Maxim, precum că instanța de fond a încurcat dobânda contractuală cu cea de întârziere și a menținut integral hotărârea Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 14 decembrie 2015, deoarece însuși recurentul-reclamant atât în cererea de chemare în judecată, cererea de apel, cât și în cea de recurs confirmă că nu a solicitat încasarea dobânzii de întârziere, ci doar a celei contractuale.

În cererea de chemare în judecată, reprezentantul legal Șevelkina Irina, în interesele minorului Șevelkin Maxim, a solicitat expres încasarea dobânzii contractuale pentru ultimii 3 ani până la depunerea cererii de chemare în judecată, adică 11 iunie 2011 – 11 iunie 2014, în sumă totală de 8640 euro.

Totodată, instanța de recurs reține că în cazul încheierii unui contract de împrumut cu titlu oneros cu indicarea termenului la care împrumutul urmează a fi rambursat, dobânda va fi calculată în limitele termenului specificat în contract. La caz, părțile au convenit ca împrumutul acordat să fie rambursat în luna martie 2010 și respectiv, dobânda contractuală urmează a fi calculată și încasată în limitele termenului specificat în recipisă – 07 august 2009 – martie 2010, solicitarea recurentului-reclamant de încasare a dobânzii contractuale pentru ultimii 3 ani fiind absolut neîntemeiată și contrar prevederilor legii.

De asemenea, instanțele ierarhic inferioare constatând corect că dobânda contractuală prevăzută de către părți în mărime de 2 % lunar (24 % anual) este nerezonabilă față de rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei, neîntemeiat au respins integral acțiunea în partea încasării dobânzii contractuale, or, prin prisma prevederilor art. 869 alin. (2) Cod civil, obligația de a plăti această dobândă este nulă de drept doar în partea în care depășește rata de bază a BNM.

Prin urmare, dat fiind faptul că dobânda contractuală de 24 % anual este una nerezonabilă, urmează a fi încasată o dobândă egală cu rata de bază a BNM pentru perioada 07 august 2009 – martie 2010.

Astfel, potrivit datelor oficiale statistice, rata de bază a BNM pentru perioada 14 august 2009 – 07 septembrie 2009 a constituit 7 %, pentru 08 septembrie 2009 – 01 februarie 2010 - 5 % și pentru 02 februarie 2010 – 30 martie 2010 – 6 %.

Deci, pentru perioada 07 august 2009 – 07 septembrie 2009 dobânda contractuală constituie 69, 60 euro, pentru 08 septembrie 2009 – 01 februarie 2010 – 246 euro și pentru 02 februarie 2010 – martie 2010 – 60 euro.

În total, instanța de recurs conchide că urmează a fi încasată din contul intimaților-pârâți Vedernicov Alexandr și Vedernicov Inga dobânda contractuală pentru perioada 07 august 2009 – martie 2010 în sumă de 375, 60 euro, precum și taxa de stat în sumă de 212, 06 lei.

Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către reprezentantul legal Șevelkina Irina, în interesele minorului Șevelkin Maxim urmează a fi admis, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 19 mai 2016 și hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 14 decembrie 2015 în partea respingerii pretenției cu privire la încasarea dobânzii contractuale, pronunțând în această parte o nouă hotărâre prin care pretenția cu privire la încasarea dobânzii contractuale se admite parțial și se încasează în mod solidar din contul lui Vedernicov Alexandr și Vedernicov Inga în beneficiul lui Șevelkin Maxim sumei de 375, 60 euro cu titlu de dobândă contractuală, sau echivalentul lor în valută națională conform cursului oficial stabilit de BNM la momentul executării hotărârii și sumei de 212, 06 lei în beneficiul statului cu titlu de taxă de stat.

În rest, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe urmează a fi menținute, or, în partea încasării din contul lui Vedernicov Alexandr și Vedernicov Inga în beneficiul lui Șevelkin Maxim a datoriei în sumă de 12 000 euro și taxei de stat în sumă de 7854,51 lei, instanța de recurs nu se va expune, dat fiind faptul că părțile nu au contestat în partea dată hotărârile judecătorești emise.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârile instanțelor ierarhic inferioare sunt neîntemeiate în partea respingerii pretenției cu privire la încasarea dobânzii contractuale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către reprezentantul legal Șevelkina Irina, în interesele minorului Șevelkin Maxim, a casa în această parte decizia Curții de Apel Chișinău din 19 mai 2016 și hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 14 decembrie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care pretenția cu privire la încasarea dobânzii contractuale se admite parțial

și se încasează în mod solidar din contul lui Vedernicov Alexandr și Vedernicov Inga în beneficiul lui Șevelkin Maxim a sumei de 375, 60 euro cu titlu de dobândă contractuală și sumei de 212, 06 lei în beneficiul statului cu titlu de taxă de stat, în rest decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe a menține.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către reprezentantul legal Șevelkina Irina, în interesele minorului Șevelkin Maxim.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 19 mai 2016 și hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 14 decembrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a reprezentantului legal Șevelkina Irina, în interesele minorului Șevelkin Maxim, împotriva lui Vedernicov Alexandr și Vedernicov Inga cu privire la repunerea în termen, încasarea datoriei, dobânzii contractuale și cheltuielilor de judecată, în partea respingerii acțiunii cu privire la încasarea dobânzii contractuale și se emite în această parte o hotărâre nouă prin care:

Se admite parțial acțiunea civilă a reprezentantului legal Șevelkina Irina, în interesele minorului Șevelkin Maxim, împotriva lui Vedernicov Alexandr și Vedernicov Inga cu privire la încasarea dobânzii contractuale.

Se încasează în mod solidar din contul lui Vedernicov Alexandr și Vedernicov Inga în beneficiul lui Șevelkin Maxim suma de 375 (trei sute șaptezeci și cinci), 60 euro cu titlu de dobândă contractuală, sau echivalentul lor în valută națională conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei la momentul executării hotărârii.

Se încasează în mod solidar din contul lui Vedernicov Alexandr și Vedernicov Inga în beneficiul statului suma de 212 (două sute doisprezece), 06 lei cu titlu de taxă de stat.

În rest, decizia Curții de Apel Chișinău din 19 mai 2016 și hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 14 decembrie 2015, se mențin.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Valentina Clevadî

Ion Druță

Nicolae Craiu